एतदेकत्वदर्शनज्ञानादेव रामः प्रभुर्यज्जीवनरूपं दुःखेनावसादनाभावरूपंच दुष्करं कुरुते ॥२७॥ ममापि तिर्यग्योनेरपि विषयानभिज्ञस्यापि ॥२८॥ क्षितितुल्या क्षमा य स्याःसा ॥ दृष्टिमात्रेण रावणस्याभस्मीकरणात् ॥ संरक्ष्यते परैरनपहाराय गोप्यतइत्यर्थः ॥ २९ ॥ कृपणां शोच्यां ॥ ३० ॥ नकेवलमशोकएव शोकजनकश्चंद्रोपीत्याह हिमव्यपायेन वसंतसमीपप्राक्कालेनोपलक्षितः ॥ यद्वा लंकायां हिमव्यपायेन शीताभावेनाभ्युत्थितोतिप्रकाशतया स्थितः ॥ अतएव नैकसहस्ररश्मिः ॥ अभ्युत्थितः उ

दुष्करंकुरुतेरामोहीनोयदनयाप्रभुः॥ धारयत्यात्मनोदेहंनदुःखेनावसीदति ॥ २७॥ इमामसितकेशांतांशतपत्रनिभेक्षणां॥ सुखार्हांदुःखितांज्ञात्वाममापिव्यथितंमनः॥ २८॥ क्षितिक्षमापुष्करसन्निभेक्षणायारक्षिताराघवलक्ष्मणाभ्यां॥साराक्षसीभिर्विकृतेक्षणाभिःसंरक्ष्यतेसंप्रतिवृक्षमूले॥ २९॥ हिमहतनलिनीवनष्टशोभाव्यसनपरंपरयानिपीड्यमाना॥ सहचररहितेवचक्रवाकीजनकसुताकृपणांदशांप्रपन्ना॥ ३०॥ अस्याहिपुष्पावनताग्रशाखाःशोकंदृढंवैजनयंत्यशोकाः॥ हिमव्यपायेनचशीतरश्मिरभ्युत्थितेनैकसहस्ररश्मिः॥ ३१॥ इत्येवमर्थंकपिरन्ववेक्ष्यसीतेयमित्येवतुजातबुद्धिः॥ संश्रित्यतस्मिन्निषसादवृक्षेबलीहरीणामृषभस्तरस्वी॥ ॥ ३२॥ इत्यार्षेश्रीमद्रामायणेवाल्मीकीयेआदिकाव्येसुंदरकांडेषोडशःसर्गः॥ १६॥ ॥७॥ ॥७॥ ॥७॥

ततःकुमुदखंडाभोनिर्मलंनिर्मलोदयः॥ प्रजगामनभश्चंद्रोहंसोनीलमिवोदकं ॥ १ ॥

दयंप्राप्तः ॥ शीतरश्मिश्च शोकं जनयतिइत्यनुकर्षः ॥३१॥ सीतेयमित्येव इयंसीतैवेति जातबुद्धिस्तामेव बुद्धिं संश्रित्य ततः परानुष्ठेयचिकीर्षया तस्मिन् शिंशपावृक्षे एव निषसाद॥तद्रात्रिशेषं परदिनं च स्थितइत्यर्थः॥ एवंच सरावणांतःपुरा सर्वापि लंका यामत्रयेण समुद्रलंघनदिनरात्रावेव विचिता ॥ तुर्ययामेऽशोकवनिकाप्रवेशइतिबोध्यं ॥३२॥ रागमानः ॥ इतिश्रीरामाभिरामे श्रीरामीये० आ० वा० सुं० षोडशःसर्गः ॥ १६ ॥ ॥७॥ ॥७॥ ततस्तद्दिनापगमोत्तरं कुमुदखंडं कुमुदसमूहस्तदाभःश्वैत्येन निर्मलं नभोजगाम॥ नभसोनिर्मलत्वं स्वस्थनीलवर्णत्वं अतएवाह ॥ हंसोनीलमुदकमिवेति ॥ नभसोनीलत्वं प्रतीत्या कविसंप्रदायेनच बोध्यं ॥ नभोजगाम किंचिन्नभउपरिभागं जगामेत्यर्थः ॥ १ ॥